

COSMIC - ATC-KODSKOPPLADE VARNINGSMARKERINGAR

Dokumentet är ursprungligen framtaget av professor Janne Björkander och apotekare Anne Hiselius, Region Jönköping och är tänkt som ett komplement/stöd vid registrering av läkemedelsöverkänslighet. Dokumentet reviderades senast 2019-11 av Patrik Nordenfelt och Artemis Sarri Region Jönköpings län. Kontaktperson i Region Uppsala är Celina Sving. Frågor/synpunkter kan mejlas till celina.sving@regionuppsala.se. Detta är särskilt viktigt om du saknar varningar i dokumentet.

Syftet med detta dokument är att underlätta vid registrering av läkemedelsöverkänslighet. Dubbelkontroll av överkänsligheter ger högre kvalitet och mer relevanta varningar för överkänsligheter i samband med ordination av läkemedel. Läkare gör detta sällan d.v.s. läkare kommer inte ha en vana att göra detta. Det är svårt att få med alla relevanta ATC-koder.

Mer information om hur man registrerar överkänsligheter finns i följande dokument:

[UPPMÄRKSAMHETSSIGNALEN \(UMS\) I COSMIC - KUNDGEMENSAMMA RIKTLINJER](#)

I varje tabell i detta dokument ingår de ATC-koder som man vanligen korsreagerar på om man har fått en allergisk reaktion på något av preparaten inom gruppen. Därför ska alla ATC-koder läggas in enligt tabellerna i dokumentet. Var uppmärksam på att ATC-koden kan ligga på olika nivåer, detta styr hur omfattande varningen blir. Det är viktigt att lägga på den nivå som står i dokumentet för att få en korrekt varning för överkänslighet.

4-ställig (farmakologisk grupp)

5-ställig (kemisk grupp)

7-ställig (substans)

Om läkemedel ur gruppen det har registrerats överkänslighet för ordinerar, kommer en varning att visas innan ordinationen är klar, med avsikt att påminna förskrivaren att välja annat preparat.

Innehållsförteckning

COSMIC - ATC-KODSKOPPLADE VARNINGSMARKERINGAR	1
A: Matsmältningsorgan och ämnesomsättning.....	4
Klorhexidin.....	4
Metoklopramid	4
Medel vid intestinala inflammationer.....	4
Metformin	4
B: Blod och blodbildande organ	5
Dextran.....	5
Klopidogrel.....	5
C: Hjärta och kretslopp.....	5
Tiazider	5
Hydroklortiazid (enbart).....	5
Amilorid	6
Angiotensin-II-blockerare	6
ACE-hämmare	6
J: Infektionssjukdomar	6
Tetracykliner	6
Penicillin	7
Cefalosporiner.....	7
Karbapenemer	7
Trimetoprim.....	7
Sulfa.....	7
Makrolider	9
Fluorokinoloner.....	9
Vankomycin	9
Nitrofuranderivat.....	9
Metronidazol (Flagyl) samt andra imidazolderivat	9
Flukonazol.....	10
Aciklovir	10
Klindamycin	10
Tobramycin	10
Antibakteriella steroider	10

J: Vacciner (för vuxna)	11
Tiomersal (kvicksilver)	11
L: Tumörer och rubbningar i immunsystemet	11
Övriga immunsuppressiva medel	11
M: Rörelseapparaten	12
Antiinflammatoriska och antireumatiska medel	12
NSAID	12
Diklofenak	13
N: Nervsystemet	13
Buprenorfin	13
Paracetamol	13
Analgetika	13
Morfin och Etylmorfin	13
Kodein	14
Lidokain	14
Antiepileptika	15
Gabapentin och pregabalin	15
Karbamazepin	15
P: Antiparasitära, insektsdödande och repellerande medel	15
Malariamedel	15
R: Andningsorganen	15
Efedrin	15
S: Ögon och öron	16
Ögondroppar fenylefrin	16
Kortison	16
Grupp A:	16
Grupp B:	17
Grupp C:	17
Grupp D1:	17
Grupp D2:	18
Kontrastmedel	18

A: Matsmältningsorgan och ämnesomsättning

Klorhexidin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A01A A30	Medel mot karies, kombinationer	Natriumfluorid-klorhexidin APL tandkräm/tandgel)
A01A B03	Klorhexidin	Corsodyl
D08A C02	Klorhexidin	Descutan
D08A C52	Klorhexidin, kombinationer	Chloraprep

Metoklopramid

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A03F A	Motorikstimulerande medel	Metoklopramid

Medel vid intestinala inflammationer

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A07E C	Aminosalicylsyra och liknande medel	Sulfasalazin
A07E C01	Sulfasalazin	Sulfasalazin
A07E C02	Mesalazin	Asacol
A07E C03	Olsalazin	Dipentum
A07E C04	Balsalazid	Colazid
J04A A01	4-Aminosalicylsyra	Granupas

Normalt varnas för hela gruppen (A07EC).

Vid överkänslighet för **sulfasalazin** – bedöm om överkänslighet för **sulfa** föreligger.

Vid överkänslighet för **aminosalicylsyra** – bedöm om överkänslighet för **ASA/NSAID** föreligger.

Metformin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A10B A02	Metformin	Metformin
A10B D05	Metformin och pioglitazon	Competact
A10B D07	Metformin och sitagliptin	Janumet
A10B D08	Metformin och vildagliptin	Eucreas
A10B D10	Metformin och saxagliptin	Komboglyze
A10B D11	Metformin och linagliptin	Jentadueto
A10B D13	Metformin och alogliptin	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
A10B D15	Metformin och dapagliflozin	Xigduo
A10B D16	Metformin och kanagliflozin	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
A10B D20	Metformin och empagliflozin	Synjardy
A10B D23	Metformin och ertugliflozin	Segluromet

B: Blod och blodbildande organ

Dextran

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A06A X02	Koldioxidutvecklande medel	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
B03A C	Järn, parenterala preparat	Cosmofer (endast)
B05A A05	Dextran	Promiten
D02A A	Silikonpreparat	Silon
L01C B01	Etoposid	Etopofos (endast)
L02A E04	Triptorelin	Gonapeptyl depot (endast)
J07B H01	Vaccin mot rotavirus, levande försvagat	Rotarix (ej dextran i preparatet i Sverige enligt GSK 2016-01-15)
S01X A20	Tårsubstitut och övriga indifferent medel	Gäller för Bion Tears, Tears Naturale

Klopidogrel

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
B01A C04	Klopidogrel	Clopidogrel
B01A C30	Trombocyttaggregationshämmande medel, kombinationer	Inga tillgängliga produkter innehållande klopidogrel 2019-11-26

Enbart klopidogrel (B01A C04). Ticlid är ett vanligt behandlingsalternativ, då hudutslag med eller utan klåda är relativt vanligt vid behandling med Plavix.

C: Hjärta och kretslopp

Tiazider

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
C03A	Tiazider	Esidrex
C03B	Tiazidbesläktade diuretika	Metolazon
C03E A	Tiazidbesläktad diuretika och kaliumsparande medel	Normorix
C07B B	Selektiva beta-receptorblockerare och tiazider	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
C09B A	ACE-hämmare och diuretika	Enalapril comp
C09D A	Angiotensin-II-antagonister och diuretika	Losartan/hydrochlorotiazid
C09X A52	Aliskiren och hydroklortiazid	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26

Hydroklortiazid (enbart)

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
C03A A03	Hydroklortiazid	Hydroklortiazid
C03E A	Tiazidbesläktad diuretika och kaliumsparande medel	Normorix

C07B B	Selektiva beta-receptorblockerare och tiazider	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
C09B A	ACE-hämmare och diuretika	Enalapril comp
C09D A	Angiotensin-II-antagonister och diuretika	Losartan/hydrochlorothiazid
C09X A52	Aliskiren och hydroklortiazid	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26

Kommentar till val av nivå: I de flesta fall är det lämpligt att varna för hela gruppen tiazider (se överst). För patienter som har stark indikation för tiazider/har visat tåla bendroflumetiazid kan undantag göras – d.v.s. i dessa fall indexera enbart för hydroklortiazid.

Amilorid

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
C03D B	Övriga kaliumsparande diuretika	Amilorid
C03E A	Tiazidbesläktad diuretika och kaliumsparande medel	Normorix

Angiotensin-II-blockerare

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
C09C	Angiotensin-II-antagonister	Losartan
C09D	Angiotensin-II-antagonister, kombinationer	Losartan/hydrochlorothiazide

ACE-hämmare

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
C09A	ACE-hämmare	Enalapril
C09B	ACE-hämmare, kombinationer	Enalapril comp

J: Infektionssjukdomar

Tetracykliner

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A01A B21	Klortetracyklin	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
A01A B22	Doxycyklin	Doxycyclin-Ratiopharm SF (licens)
A01A B23	Minocyklin	Arestin, pulver till dentallösning 1mg (licens)
D06A A03	Oxitetracyklin (licenspreparat)	Terramycin-Polymyxin B salva (licens)
D07C A01	Hydrokortison och antibiotika (under samma ATC-kod finns även Fucidin-hydrokortisonkräm)	Terracortril (salva)
J01A	Tetracykliner	Doxycyklin
J01A A02	Doxycyklin (om du bara vill indexera för denna substans)	Doxycyklin
S03C A04	Hydrokortison + antiinfektiva	Terracortril med Polymyxin B (ögon/-öron)

Normalt indexeras för hela gruppen + oxitetracyklin

Penicillin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A02B D06	Esomeprazol, amoxicillin och klaritromycin	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
J01C	Antibakteriella betalaktamer, penicilliner	Kåvepenin

Enligt Dr Björkander (mars 2009) är korsallergi mellan penicillin och cefalosporiner är sällsynt. Detta var ett större problem på den tiden då cefalosporinproduktionen var oren. Undvik därför att rutinmässigt varna för cefalosporiner för patienter med allergiska reaktioner för penicillin. I situationer där allvarlig allergisk reaktion inträffat rekommenderas dock att inkludera cefalosporinerna och karbapenemer i indexeringen (tills närmare utredning, t ex via allergolog, kan göras i lugnt läge).

Cefalosporiner

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
J01D B	Cefalosporiner, första generationen	Cefadroxil
J01D C	Cefalosporiner, andra generationen	Cefuroxim
J01D D	Cefalosporiner, tredje generationen	Cefotaxim
J01D E	Cefalosporiner, fjärde generationen	Cefepim
J01D I	Övriga cefalosporiner och penemer	Zinforo

Karbapenemer

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
J01D F	Monobaktamer	Azactam
J01D H	Karbapenemer	Meropenem

Trimetoprim

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
J01E A	Trimetoprim och derivat	Trimetoprim
J01E E	Sulfonamider och trimetoprim, kombinationer	Bactrim

Sulfa

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
J01E A	Trimetoprim och derivat	Trimetoprim
J01E E	Sulfonamider och trimetoprim, kombinationer	Bactrim

OBS! Patienter som har behandlats med trimetoprim utan reaktion, klassa endast för kombinationen med sulfa och ange detta i kommentaren.

OBS! Risk för korsallergier hos sulfaallergiska finns för t ex tiazider, salazopyrin, sumatriptan, vissa coxiber (Celebra, Dynastat), sulfonylureaföreningar (t ex Glibenklamid, Mindiab, Glimepirid), ögonpreparaten Diamox, Azopt, Trusopt, Cosopt och Azarga samt licenspreparatet Dapson, vissa antivirala läkemedel (Prezista Rezolsta och Telzir) samt ett antiepileptikum (Zonegran). ATC-klassa i normalfallet inte! Vid allvarlig reaktion – överväg att lägga bredare Varning och i så fall förankrat hos ansvarig läkare.

Referenser (OBS! exempel, ej alla berörda preparat) från Fass.se:

Överkänslighet mot tiazider och närstående sulfonamider. Källa: Fass.se (Salures, Esidrex, Metolazon, Furix under Kontraindikationer).

Om överkänslighet för sulfonamider föreligger finns potentiell risk för överkänslighet mot bumetanider. Källa: Fass.se (Burinex under Varning och Försiktighet).

Patienter med känd överkänslighet för sulfonamider kan reagera på sumatriptan med en allergisk reaktion som kan variera från överkänslighet i huden till anafylaxi. Belägg för korsöverkänslighet är begränsad varför försiktighet bör iakttas innan behandling med sumatriptan påbörjas. Källa: Fass.se (Imigran Novum under Varning och Försiktighet).

Känd sulfonamid-överkänslighet. Källa: Fass.se 160113 (Celebra resp. Dynastat under Kontraindikationer).

Patienter allergiska mot andra sulfonamidderivat kan utveckla allergiska reaktioner även mot glibenklamid. Källa Fass.se 160113 (Daonil under Varningar och Försiktighet).

Överkänslighet mot glipizid/glimepirid, andra sulfonureider eller sulfonamider eller mot något hjälpämne. Källa Fass.se 160113 (Mindiab resp Amaryl under Kontraindikationer).

Azopt (brinzolamid) är en karbanhydrashämmare av sulfonamidtyp, som även vid lokal tillförsel absorberas systemiskt. Samma typer av biverkningar som gäller för sulfonamider kan uppkomma vid lokal administrering. Om tecken på allvarliga reaktioner eller överkänslighet uppkommer skall användningen av detta preparat upphöra. Källa: Fass.se (Azopt under Varning och Försiktighet).

Trusopt, Cosopt (dorzolamid) innehåller en sulfonamidgrupp, som också finns i sulfonamider. Samma typ av biverkningar som setts vid systembehandling med sulfonamider kan därför uppträda vid topikal behandling, inklusive svåra reaktioner som Stevens-Johnsons syndrom och toxisk epidermal nekrolys. Om tecken på allvarliga reaktioner eller överkänslighet uppträder bör preparatet utsättas. Källa: Fass.se (Cosopt, Diamox under Varning och Försiktighet).

Korsallergi kan förekomma. Källa: Produktresumé 160113 (Licenspreparat Dapson under Varningar och Försiktighet).

Prezista, Rezolsta och Telzir innehåller en sulfonamid. Ska användas med försiktighet till patienter med känd allergi mot sulfonamid. Källa Fass.se (under Varningar och Försiktighet).

Zonegran är ett benzisoxazolderivat som innehåller en sulfonamidgrupp. Bland allvarliga, immunrelaterade biverkningar som förknippas med läkemedel som innehåller en sulfonamidgrupp märks hudutslag, allergiska reaktioner och svårare hematologiska störningar såsom aplastisk anemi,

som i mycket sällsynta fall kan vara fatala. Källa Fass.se (Under Kontraindikationer och Varningar och Försiktighet).

Makrolider

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A02B D06	Esomeprazol, amoxicillin och klaritromycin	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
J01F A (samtliga)	Makrolider	Ery-Max
S01A A26	Azitromycin	Azyter

Rekommendation: För t.ex. erytromycin - inkludera samtliga makrolider vid ATC-koderna men specificera i kommentaren vilken substans patienten reagerat på.

Fluorokinoloner

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
J01M A (samtliga)	Fluorokinoloner	Ciprofloxacin (tablett)
S01A E03	Ciprofloxacin (ögondroppar) (ATC-kod uppdaterad 2014-07-21)	Ciloxan (ögondroppar)
S01A E05	Levofloxacin (ögondroppar) (ATC-kod uppdaterad 2014-07-21)	Oftaquix (ögondroppar)
S01A E07	Moxifloxacin (ögondroppar) (ATC-kod uppdaterad 2014-07-21)	Vigamox (ögondroppar)
S02A A15	Ciprofloxacin (örondroppar) (ATC-kod uppdaterad 2014-07-21)	Ciloxan (örondroppar)
S02C A05	Ciprofloxacin, komb (örondroppar) (ATC-kod uppdaterad 2014-07-21)	Cetraxal comp (örondroppar)

Rekommendation: För t.ex. ciprofloxacin - inkludera samtliga kinoloner vid ATC-koderna men specificera i kommentaren vilken substans patienten reagerat på.

Vankomycin

ATC kod	Substans /substansgrupp	Exempel på läkemedel
A07A A09	Vankomycin	Vancomycin (kapsel)
J01X A01	Vankomycin	Vancomycin (inf.vätska)
J01X A02	Teikoplanin	Teicoplanin (inf.vätska)
J01X A04	Dalbavancin	Xydalba (inf.vätska)

Nitrofuranderivat

ATC kod	Substans /substansgrupp	Exempel på läkemedel
J01X E	Nitrofuranderivat	Nitrofurantoin (tablett)

Metronidazol (Flagyl) samt andra imidazolderivat

Välj Imidazolderivat (utgå från 5-ställig)

ATC kod	Substans/substansgrupp	Exempel på läkemedel
D06B X01	Metronidazol	Rozex

G01A F	Imidazolderivat (inkludera vagitorer)	Flagyl (vagitorier)
J01X D	Imidazolderivat	Metronidazole (inf.vätska)
P01A B	Nitroimidazolderivat	Flagyl (tablett)

Flukonazol

Inkludera samtliga konazoler

ATC kod	Substans/substansgrupp	Exempel på läkemedel
D01A C	Imidazol och triazolderivat	Canesten (kräm)
G01A F	Imidazolderivat	Flagyl (vagitorier)
J01X D	Imidazolderivat	Metronidazol (inf.vätska)
J02A B	Imidazolderivat (ketoconazol)	Ketoconazole HRA (tablett)
J02A C	Triazolderivat	Fluconazol (kapsel)
P01A B	Nitroimidazolderivat	Flagyl (tablett)

Aciklovir

ATC kod	Substans/substansgrupp	Exempel på läkemedel
D06B B03	Aciklovir	Anti
D06B B06	Penciklovir	Vectavir
D06B B53	Aciklovir, kombinationer	Zoviduo
J05A B	Nukleosider och nukleotider	Aciclovir
S01A D	Ögondroppar - antivirala medel (alt S01A D03)	Acivision ögonsalva (licens)

Klindamycin

Inkludera samtliga linkosamider

ATC kod	Substans/substansgrupp	Exempel på läkemedel
D10A F01	Klindamycin	Dalacin (kutan emulsion)
D10A F51	Klindamycin, kombinationer	Acnatac
G01A A10	Klindamycin	Dalacin (vaginalkräm)
J01F F	Linkosamider (för närvarande endast klindamycin)	Clindamycin (kapslar)

Tobramycin

ATC kod	Substans /substansgrupp	Exempel på läkemedel
J01G B	Övriga aminoglykosider	Nebcina
S01A A12	Tobramycin	Tobrex Depot
S01C A01	Dexametason och antiinfektiva	Tobrasone

Antibakteriella steroider

Inkludera samtliga

ATC kod	Substans/substansgrupp	Exempel på läkemedel
D06A X01	Fusidinsyra	Fucidin (kräm)
D07C A01	Hydrokortison och antibiotika (under samma ATC-kod finns även Terracortril)	Fucidin-Hydrocortison

D07C C01	Betametason och antibiotika	Betametason-neomycin i Essex kräm APL
D09A A02	Fusidinsyra	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
J01X C	Antibakteriella steroider	Fucidin (tablett)
S01A A13	Fusidinsyra	Fucithalmic

J: Vacciner (för vuxna)

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
J07A E	Vaccin mot kolera	Dukoral
J07A G	Vaccin mot hemophilus influenzae B	Act-HIB
J07A H	Vaccin mot meningokockinfektioner	Menveo
J07A J	Vaccin mot kikhosta	Boostrix
J07A L	Vaccin mot pneumokockinfektioner	Pneumovax
J07A M	Vaccin mot stelkramp	diTeBooster
J07A N	Vaccin mot tuberkulos	BCG-vaccin AJVaccin
J07A P	Vaccin mot tyfoid	Vivotif
J07B A	Vaccin mot encefalit	Encepur
J07B B	Vaccin mot influensa	Influvac Tetra
J07B C	Vaccin mot hepatit	Engerix-B
J07B D	Vaccin mot mässling	Priorix
J07B F	Vaccin mot polio	Imovax Polio
J07B G	Vaccin mot rabies	Rabipur
J07B H	Vaccin mot rota-diarrévirus	RotaTeq
J07B K	Vaccin mot Varicella zoster	ZOSTAVAX
J07B L	Vaccin mot gula febern	Stamaril
J07B M	Vaccin mot papillomvirus	Gardasil
J07C A	Vacciner mot bakteriella infektioner i kombination med vacciner mot virusinfektioner	Tetravac

Rekommendation: Om man får en reaktion från ett vaccin lägg varningen bara för det vaccin patienten reagerat på, 5-ställig ATC-kod. Vid en lindrig lokal reaktion, behöver man inte varningsmärka journalen. Vid svår äggallergi som ger anafylaxi är vissa vacciner kontraindicerade (enl dr Patrik Nordenfelt 2019-12-04).

Tiomersal (kvicksilver)

Enligt SBL 120202 måste man titta på innehållet i var vaccin för sig.

L: Tumörer och rubbningar i immunsystemet

Övriga immunsuppressiva medel

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
L01B B02	Merkaptopurin	Puri-nethol
L04A X01	Azatioprin	Azatioprin

M: Rörelseapparaten

Antiinflammatoriska och antireumatiska medel

NSAID

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A01A D02	Benzydamin	Andolex
B01A C06	Acetylsalicylsyra	Acetylsalicylsyra
B01A C30	Trombocytageragationshämmande medel, kombinationer	Diprasorin
B01A C56	Acetylsalicylsyra, kombinationer med protonpumpshämmare	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
C01E B16	Ibuprofen	Pedea
D11A X18	Diklofenak	Solaraze
M01A B	Ättiksyraderivat och närbesläktade substanser	Diklofenak (enterotabl)
M01A C	Oxikamer	Brexidol
M01A E	Propionsyraderivat	Ibuprofen (tabl)
M01A H	Coxiber	Celecoxib
M01A X01	Nabumeton	Relifex
M01B X	Övriga kombinationer med antiinflammatoriska/antireumatiska medel	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
M02A A	Antiinflammatoriska medel, icke-steroider för utvärtes bruk	Siduro (gel)
M02A C	Salicylsyraderivat	Algesal
N02A J09	Kodein och övriga icke-opioida analgetika	Treo comp
N02B A	Salicylsyraderivat inkl kombinationer	Aspirin
R02A X01	Flurbiprofen	Strefen
R02A X03	Bensydamin	Zyx
S01B C	Icke-steroida antiinflammatoriska medel	Nevanac

Övrigt

För patienter med astmasymtom på grund av NSAID kan det i vissa fall fungera med COX-2-hämmare. Om NSAID-preparat orsakat urtikaria är dock inte COX-2 hämmarna ett lämpligt behandlingsalternativ. Ref: Enligt Dr Janne Björkander - mars 2009. Kan hända att man tolererar COX1 hämmare men inte COX2 hämmare. Lägg varning i detta fall för coxiber samt nabumeton Nabumeton är en variant som verkar vara mer selektiv mot COX-2 än de andra icke selektiva NSAID. Vanligtvis är det så att de selektiva COX-2 hämmarna tolereras bättre. Ref: Enligt Dr Patrik Nordenfelt - augusti 2017.

Isolerad diklofenaköverkänslighet förekommer. I dessa fall indexera för diklofenak samt ketorolak (p.g.a. kemisk likhet).

OBS! Säkerställ att det rör sig om enbart diklofenaköverkänslighet först!

Diklofenak

Finns beskrivet allergi för:

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
D11A X18	Diklofenak	Solaraze
M01A B05	Diklofenak	Diklofenak (enterotabl)
M01A B15	Ketorolak	Toradol
M01A B55	Diklofenak, kombinationer	Arthrotec
M01B X	Övriga kombinationer med antiinflammatoriska/antireumatiska medel	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
M02A A15	Diklofenak	Diclofenac (gel)
S01B C	Icke-steroida antiinflammatoriska medel	Voltaren Ophta (ögondroppar)

N: Nervsystemet

Buprenorfin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
N02A E01	Buprenorfin	Norspan
N07B C01	Buprenorfin	Buprenorfin
N07B C51	Buprenorfin, kombinationer	Suboxone

Paracetamol

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
N02A J06	Kodein och paracetamol	Paracetamol/Kodein
N02B E01	Paracetamol	Alvedon
N02B E51	Paracetamol, kombinationer exkl. neuroleptika	Dolerin
M03B C51	Orfenadrin, kombinationer	Norgesic

Analgetika

Övriga opioider

(inkluderar både **tramadol/tapentadol** (oklart 120314 huruvida risk för korsallergi föreligger))

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
N02A X	Övriga opioider	Tramadol

Morfin och Etylmorfin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
N02A A01	Morfin	Morfin inklusive Morfin APL (gel)
N02A A51	Morfin, kombinationer	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
N02A G01	Morfin och spasmolytika	Morfin-Skopolamin
R05F A02	Opiumderivat och expektorantia	Cocillana-Etyfin
R05D A20	Opiumalkaloider och derivat, kombinationer	Lepheton

R05F B02	Hosthämmande medel i kombination med expektorantia, exkl mukolytika	Lepheton-Desentol AB Unimedica
----------	---	--------------------------------

Kodein

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A07D A	Propulsionsdämpande medel	Kodeinfosfat APL (tyvärr, ingår även preparat innehållande loperamid)
M01A E51	Ibuprofen, kombinationer	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
N02A A59	Kodein, kombinationer exkl. neuroleptika	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
N02A G01	Morfin och spasmolytika	Spasmofen (inkluderar även Morfin-Skopolamin som ej innehåller kodein)
N02A J06	Kodein och paracetamol	Paracetamol/Kodein
N02A J09	Kodein och övriga icke-opioida analgetika	Treo comp
R05D A04	Kodein	Kodein

Lidokain

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
C01B B01	Lidokain	Xylocard
C05A A01	Hydrokortison	Xyloproct
C05A A08	Fluokortolon	Doloproct
D04A B01	Lidokain	Xylocain (salva)
H02A B04	Metylprednisolon	Depo-Medrol cum lidocain (inkluderar även preparat med enbart metylprednisolon)
N01AH	Opioidanestetika	Bupivakain-sufentanil APL
N01AH 51	Fentanyl, kombinationer	Bupivakain-Fentanyl-Adrenalin APL
N01B B01	Bupivakain	Marcain
J01D D54	Ceftriaxon, kombinationer	Rocephalin med lidokain
N01B B02	Lidokain	Xylocain (gel)
N01B B03	Mepivacain	Carbocain
N01B B04	Prilokain	Citanest
N01B B20	Lokalanestetika, kombinationer	Emla
N01B B52	Lidokain, kombinationer	Xylocain adrenalin
N01B B53	Mepivacain, kombinationer	Carbocain adrenalin
N01B B54	Prilokain, kombinationer	Citanest Dental Octapressin
R02A A20	Antiseptiska, övrigt	Triolif Apelsin
S01J A51	Fluorescein, kombinationer	Lidokain-Fluorescein
S01F A56	Tropikamid, kombinationer	Mydrane
S01F B	Sympatomimetika, exkl. medel vid glaukom	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26

Observera att Fenylefrin-lidokain-cyklopentolat APL har ATC-kod S01F (mydriatika och cykloplegika).

Emla kräm behöver man inte indexera för. Ref: Dr. Björkander - mars 2009.

Kommentar: Xylocainöverkänslighet – finns det? Det provoceras ofta för lidokainöverkänslighet. Äkta allergiska reaktioner är dock oerhört sällsynta. Det kan dock, av psykologiska skäl, vara viktigt att enskild patient inte åter exponeras för lidokain. Av dessa skäl är det inte rimligt att automatiskt varna för samtliga N01B (dvs lokalanestetika). OBS! Vid allvarlig reaktion kan det ändå vara rimligt att indexera för hela gruppen (dvs N01B + C01BB01+ C05AA01). Detta tills definitiv diagnos kunnat fastställas.

Antiepileptika

Gabapentin och pregabalin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
N03A X12	Gabapentin	Gabapentin
N03A X16	Pregabalin	Pregabalin

Kemisk likhet mellan molekylerna. Det finns rapporter om allvarliga hudreaktioner för båda preparaten.

Karbamazepin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
N03A F	Karboxamidderivat	Tegretol

Rekommendation: Lägg för hela gruppen (d.v.s. karboxamidderivat).

Dessa inkluderar även oxkarbamazepin, eslikarbazepin samt rufinamid

P: Antiparasitära, insektsdödande och repellerande medel

Malariamedel

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
P01B A	Aminokinoliner	Klorokinofosfat (inkl klorokin + hydroxiklorokin)
P01B C	Metanolkinoliner	Kinin (inkl kinin + meflokin)

R: Andningsorganen

Efedrin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
C01C A	Adrenerga och dopaminerga medel	Efedrin Stragen
R03C A02	Efedrin	Efedrin (inj) Efedrin APL
R05D A20	Opiumalkaloider och derivat, kombinationer	Lepheton
R05F B02	Hosthämmande medel i kombination med expektorantia, exkl mukolytika	Lepheton-Desentol Unimedica AB
R05C B10	Mukolytika, kombinationer	Mollipect
R06A D52	Prometazin, kombinationer	Lergigan comp

S: Ögon och öron

Ögondroppar fenylefrin

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
S01F A56	Tropikamid, kombinationer (Mydriasert)	Mydriasert
S01F B	Fenylefrin	Phenylephrine hydrochloride Bausch&Lomb
S01G A55	Zincfrin (fenylefrin, kombinationer) Avreg. 091231 enl FASS.se	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26

Observera att Cyklopentolat-fenylefrin APL har ATC-kod S01F (mydriatika och cykloplegika).

Kortison

”Normalt” läggs varning för samtliga kortisoner inom respektive grupp. OBS! Allergisk reaktion mot kortisoner är sällsynt, och det är befogat att remittera patienten till hudläkare eller allergolog för vidare utredning.

Grupp A: Inkluderar kortisonacetat, fludrokortison, hydrokortison-acetat, butyrat, metylprednisolon, prednisolon, prednison, tixocortolpivalat

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A01A C03	Hydrokortison	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
A01A C54	Prednisolon, kombinationer	Dontisolon D munhålepasta (licens)
A07E A01	Prednisolon	Prednisolon Klyasma AB Unimedic Prednisolon APL (supp)
A07E A02	Hydrokortison	Colifoam (avregistreras 20200131)
C05A A	Medel innehållande kortikosteroider	Xyloproct
D01A C20	Imidazol- och triazolderivat, kombinationer	Daktacort
D06B B53	Aciklovir, kombinationer	Zovido
D07A A02	Hydrokortison	Ficortril
D07A B02	Hydrokortisonbutyrat	Locoid
D07C A01	Hydrokortison och antibiotika	Fucidin-Hydrocortison (under samma ATC-kod finns även Terracortril)
D07X A	Milda glukokortikoider och andra medel	Fenuril-Hydrokortison
H02A A02	Fludrokortison	Florinef
H02A B04	Metylprednisolon	Depo-Medrol
H02A B06	Prednisolon	Prednisolon
H02A B07	Prednison	Deltison
H02A B09	Hydrokortison	Hydrokortison
H02A B10	Kortison	Kortisonacetat APL, Cortison/Cortone acetato (licens)
S01B A02	Hydrokortison	Ficortril

S01B A04	Prednisolon	Ultracortenol
S03C A04	Hydrokortison + antiinfektiva	Terracortril med Polymyxin B

Grupp B: Inkluderar budesonid, triamcinolon, flucicnolon

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
A01A C01	Triamcinolon	Triamcinolon APL munhåle-pasta Aftab buckaltablett (licens)
A07E A06	Budesonid	Budenofalk
D01A C20	Imidazol-och triazolderivat, kombinationer	Daktacort
D07A B09	Triamcinolon	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
D07A C04	Fluocinolon (Synalar)	Synalar
D07X B02	Triamcinolon	Volon A Tinktur N (licens)
H02A B08	Triamcinolon	Kenacort-T
R01A D05	Budesonid (nasal)	Rhinocort Aqua
R01A D11	Triamcinolon (nasal)	Nasacort
R03A K07	Formoterol och övriga medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar	Symbicort
R03B A02	Budesonid (inhalation)	Pulmicort
S01B A05	Medel vid ögonsjukdomar, antiinflammatoriska medel, kortikosteroider	Triesence
S01B A08	Fluocinolonacetomid	Otazem
S02C A05	Fluocinolonacetomid och antiinfektiva medel	Cetralaxal Comp

Grupp C: Inkluderar betametason, dexametason och flumetason

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
D05A X52	Kalcipotriol, kombinationer	Daivobet
D07A C01	Betametason	Betnovat
D07B C01	Betametason och antiseptika	Betnovat med chionoform
D07C C01	Betametason och antibiotika	Fusidinsyra-neomycin APL
D07X C01	Betametason	Diprosalic
H02A B01	Betametason	Betapred
H02A B02	Dexametason	Dexametason
S01B A01	Dexametason	Isopto-Maxidex
S01C A01	Dexametason och antiinfektiva medel	Tobrasone
S02B A07	Betametason	Diprotit
S02C A02	Flumetason och antiinfektiva medel	Locacorten-Vioform

Grupp D1: Inkluderar beklometason, klobetasol, flutikason och mometason

ATC kod	Substans / substansgrupp	Exempel på läkemedel
---------	--------------------------	----------------------

A01A C	Glukokortikoider för lokal behandling i munhålan	Klobetasol APL
D07A B01	Klobetason	Emovat
D07A C13	Mometason	Elocon
D07A C17	Flutikason	Flutivate
D07A D01	Klobetasol	Dermovat
D07X C03	Mometason	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
R01A D01	Beklometason	Inga tillgängliga preparat 2019-11-26
R01A D08	Flutikason	Flutide Nasal
R01A D09	Mometason	Nasonex
R01A D12	Flutikasonfuroat	Avamys
R01A D58	Flutikason, kombinationer	Dymista
R03A K06	Salmeterol och övriga medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar	Seretide Diskus
R03A K08	Formoterol och övriga medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar	Innovair
R03A K10	Vilanterol och flutikasonfuroat	Relvar Ellipta
R03A K11	Formoterol och flutikason	Flutiform
R03A L08	Vilanterol, umeklidiniumbromid och flutikasonfuroat	Trelegy Ellipta
R03A L09	Formoterol, glykopyrroniumbromid och beklometason	Trimbow
R03B A01	Beklometason	Aerobec
R03B A05	Flutikason	Flutide Diskus
R03B A07	Mometason	Asmanex Twisthaler

Grupp D2: I Sverige ej registrerade substanser

Kontrastmedel

Lägg varning på berörd 7-ställig ATC-kod (OBS! Undantag kan göras vid allvarlig reaktion).